

**„BABEȘ-BOLYAI” UNIVERSITY CLUJ-NAPOCA
THE FACULTY OF THE ORTODOX THEOLOGY
DOCTORATE SCHOOL „ISIDOR TODORAN”**

**THE IMAGE OF MESSIAH
AT THE OLD TESTAMENT PROPHETS**

– DOCTORATE THESIS –

SUMMARY

**COORDINATING SCHOLARY:
Pr. Prof. Univ. Dr. IOAN CHIRILĂ**

**POST-GRADUATE:
BĂLAȘA JUSTINIAN**

**CLUJ-NAPOCA
2016**

CONTENTS

<i>ABBREVIATION LIST</i>	3
INTRODUCTION.....	6
PRELIMINARY.....	14
1. Determination concept	14
2. Identification modalities of Messiah in Old Testament	21
3. Messianism evolution from Protoevangelion to prophets.....	34
<u>1.</u> ROYAL IMAGE OF MESSIAH	43
1.1. Messiah, The eternal king.....	43
1.2. The advent time of Messiah as a king	48
1.3. Davidic origin of Messiah	53
1.4. The kingdom and the function of Messiah in empire	55
1.5. Messiah – grace, truth and justice	62
1.6. Messianic expectation of chosen people	64
1.7. Messiah or „God is with us”.....	65
1.8. Redemption and messianic peace	69
1.9. Humane-divine type of Messiah.....	77
1.10. Royal dignity of Messiah	82
2. MESSIAH – LONGTIME COMING PROPHET	91
2.1. Mighty Prophet	91
2.2. Davar – Memra – Logos – The Word of Word	95
2.3. Messianic type and content of blessing	106
2.4. Messianic dimension of eternal Covenant.....	113
2.5. Preexile image of messianic prophet	121
2.6. Exile and postexile image of messianic prophet	124
3. HIGH PRIEST AND FUNCTION OF MESSIAH	132
3.1. Aaron and Melchisedec – the two priesthoods.....	132
3.2. Sacrifice of God`s servant	154
3.3. Lamb – symbol of messianic sacrifice	165
3.4. High Priest Messiah - mediator of salvation	171
3.5. Old Testament premises of messianic redemption of sacrifice	176
CONCLUSIONS.....	186
BIBLIOGRAPHY	191

Key words:

Messiah

Christ

Davar

Memra

Logos

King

Prophet

High Priest

Jesus remark the insistences of the contemporarys, that they search the scripture, and remaine wick on their faith. That is why He reprove them. At their aspire he prompting them: „You study the scriptures thoroughly because you think in them you possess eternal life, and it is these same scriptures that testify about Me.”(In 5,39). According to that we decide to elaborate a sistematic study who define the image of Messiah/Christ. Similar are the studys of Nicolae Neaga – *Christ in the Old Testament*, Geza Vermes *The changing faces of Jesus* and Dumitru Staniloae`s paper *Evangelic image of Jesus Christ* . Our research regard the way that Messiah is recepted in writings prophets, mostly in the three main coordonates: King, Prophet, Priest.

The Hebrew word מָשִׁיחַ (*mašiah*), that mens „anointed”, may forward inevitabil to the concept of holy and sacred anointing. This term was a royal title before the babylonian exile and the supreme priest title post. The word is found in that form in the Old Testament by 38 times. The root of this word (מָשַׁח – *msh*), that means the same thing is found in Old Testament like *anointed* (33), *anoint*(24), *spread* (4), *anointing* (3), *was anointed* (2), *been anointed* (1), *decorates* (1), *oil* (1), *rubbed* (1), *use* (1).

The oracles from Old Testament place him in the midle of the biggest christian realities. That is why Saint Basil the Great calles Old Testament „the pre-history of christianity”. The bolt key of the Old Testament is the man and the faith in light of That who fill the land and centuries in His Deliverer attribute. Only in the Old Testament Christ can be understand. The voice of God that Adam and Eve heard from their hideaway throught havens trees saing „Adam where are you” has never extinguish from the world. Man seeking this voice.

From the first to the last page of Old Testament, the Messiah expectation sweep like a golden thread all old history. In the book of Job one of the beautiful writings of Old

Testament gives full certitude to believers that Jesus Christ has to come in world. „But I know that my Redeemer lives, that in the end he will rise on the dust.” (Job 19,25).

Others writers of Old Testament are worned with soul at Christ time, at the birth place of Jesus, to His learning and facts, to His oppresses and greace. Deliverer was predicted as „Prince of Peace” (Is 9,5) „King of justice” (Is 9,6), „The good Shepherd”(Ps 22,1), as „High Priest”(Is 40,11; Eyr 4,14; Is 53,3), as God servant.

In hebrew peoples life the prophets had a special role, they were persons which God discover them in hooded way the latest happening. They were His messengers who spoke in His name (Ex 4, 16. 7.1). The mission call was made directly by God from motives knowed only by Him independent from their life and will (Is 4; Jer 1; Iez 1-3). To the call they answer quikly and they served with devotion. In this sence suggestive were the prophet`s Amos words: „A lion shall roar, and who will not be alarmed? The Lord God has spoken, and will not prophesy?”(3,8). Throught them we received edifications by the time and place of Messiah`s coming (Dan 9,24-27; Ag 2,10; Mal 3,1; Mih 5,2), the offspring from who He will be born (Ps 88,35; Is 11,1), to the born from a virgin (Is 7,14), the wonderful baby and His future kingdom (Is 9,6; Ier 23,5; Iez 34,23), Magi`s worshipp and bringing gifts (Ps 71,10-11), His threefold activity as a prophet, priest and king (Ps 2,5. 109,4-5; Is 2,2-4. 11,10. 32,1; Ier 23,5-6; Mih 4,1-22; Zah 6,13. 9,9), His oppression, death and resurection (Ps 21,1. 34,14-15. 68,25; Is 53,1-12), His divinity (Is 25,9. 61,1; Ier 23,6), to His salvation and redeption`s death (Is 53), to universal servace for jewish and also for pagans (Is 49,6. 55,5; Ier 3,17-18; Sof 3,9-10), the new and eternal Covenant concluded by Messiah (Is 55,3-5. 59,21), to the eucharistic sacrifice that will substitute all sacrifices (Mal 1,11), at the second advent (Ps 49,2-3), to the kingdom of justice and peace were all the nations will be called and it will be endless (Is 2,2-3. 31,1. 60,16-19; dan 7, 13-14; Mih 4,2-4; Ps 71, 7-8), to Elias sending as forge ahead, the second advent of Lord (Mal 4,5) and others.

Did the people of Isreal knew Mesiah? I do not ask if the hebrew people knew the name of Christ, if they have awareness! I ask if someone who understand christianity could say: jews had allready Christ, they knew Him. You could have someone on your side that you`l see him by the look, but you don`t his real nature. You can`t typify him because you didn`t lift up to know him. I will say that in the Christian way, old Judaism had Christ but they didn`t know His real nature. Old Testament tells that when Moses bring out the jewish people into the desert, in the day time had a cloud pylon and in the night a fire pylon in front of them. It is knew that the hebrew people cross sea and the sea split out in front of them so theycould cross over by foot in time that egyption were drown when the sea was close. Jews

turn against Moses when they didn't have water but at the commandment of God Moses approach by a rock and he strike it with his stick and the water spring and that encourage the people. How was that God how lead Moses?

The answer was give by the Saint Paul in first epistle to Corinthians: „For it is my desire, my brothers, that you may keep in mind how all our fathers were under the cloud, and they all went through the sea; And they all had baptism from Moses in the cloud and in the sea; And they all took the same holy food; And the same holy drink: for they all took of the water from the holy rock which came after them: and the rock was Christ” (1Cor 10,1-4).

Here Saint Paul saw Christ in Moses's God, in the ruler God of Old Testament. On the other side the passage „See, I will take my place before you on the rock in Horeb; and when you give the rock a blow, water will come out of it, and the people will have drink. And Moses did so before the eyes of the chiefs of Israel”(Ex 17,6). Then Lord saise to Moses and Aaron: „That because you didn't believe me, to show my holiness in front of the eyes of the sons of Israel, that's why you will not lead to the land that I will give it this people.” When people start to whisper, the eternal One command to Moses to blow the rock with the stick. Moses strick it and the water spring. All of it happens because of Moses and Aaron as Lord command and immediately after that it is say that Lord reproach – if it is a reproach – that they didn't believe in Him. What is that mean? Work up to all the commentaries that were made above the text and try to understand it. You will not understand it as many other texts from the Holy Scripture because this text close an important mystery. The One who lead Moses, the One who saw Him in the thornbush, the one who lead the people in the desert and made water spring from the rock was Lord, Christ! But time wasn't fulfilled and Moses didn't recognized Him and that is why Moses did not believe in the One who command him to blow the rock with the stick .

Moses and Elias represents the model types or embodiments of the work and knowledge beyond knowledge. As such, they refer to the Word or the ultimate Truth and take their power from Him and gather to Him as the beginning and the end of any work of accomplishment of the law and the prophets. God does not show Himself to the people as much as possible without the nature created and without time; neither these don't show without Him, even if some of us do not see Him in them.

Moses and Elias represents the two sides of creation: the sensitive one that has a known beginning and an end by corruption, and the intelligible one, whose beginning is not seen and that does not decompose through death. But both of them stand next to the embodied Word, because He assumed both, made them both timeless and bathe them in the light of his

divinity. And not only Moise and Ilie, but even God Himself presents the two ways of His knowledge as God by His revelation on the mountain, much more obvious than during other events on the Earth.

How Jesus appears to the Jewish people? We hear that "by day in a pillar of cloud and by night in a pillar of fire" (Ies 14,19). He also manifested when he cleaved the waters to save this nation and on lots of other occasions whose story can be read in the Old Testament (Ies 14,21). You can say that he was acting in cloud and fire, into the air, in manifestations of the nature elements, but the ancient Israelites never had thought that The One who appeared this way in the pillar of cloud or fire, The One who was turning miracles such as splitting the sea is acting in its Own way, which is primordial in the human soul. Why they never had this thought before? Because the human soul lost the strenght to perceive in it the deepest nature itself, it lost strength by the way human evolution had taken. Old Jewish soul could therefore contemplate nature, to get impressed by the grandeur of nature elements, but had not reached spiritual understanding. Back than the soul could feel the presence of his God everywhere. But in itself, as the soul was made on that times, he could not find God in directly. Romanian theological research has revealed a series of treaties, articles and Old Testament specific studies. Some of these studies have direct others indirect reference to Messianic. Romanian theologians who have made outstanding contribution in the field are various, like Vasile Tarnaschi, Ioan Popescu Malaiesti, Nicolae Neaga, Atanasie Negoita, Vladimir Prelipceanu, Mircea Chialda, Dumitru Abrudan, Emilian Cornitescu, Ioan Chirila, Stelian Tofana, Petre Semen and others. Hierarchs, great priests and teachers of theology were attracted by the teaching hoard contained in the Holy Scriptures of the Old Testament. So, some researchers have emphasized the high priesthood of Christ, His salvation and His person, messianic prophecies, Messiahship making biblical exegesis on these issues. Others referred to the Logos, Covenant, the Son of God, the work of the Messiah, Messiah King and Messiah prophet.

From all of the romanian theological researchers, the most concerned about finding the Messiah in the Old Testament speech is the priest Nicolae Neaga.

In the volume "Messianic Prophecies in the Old Testament" (Sibiu: Printing Arhidiecezana, 1929), the priest N. Neaga takes from the Old Testament the most important messianic texts, starting with Genesis: "First the good news" (Gen. 3:15) - Protoevangheliul and ends with the noncanonical books. Texts have no comments, but only render outline of the messianic idea, a kind of prelude to another book that priest Neaga published also in Sibiu in 1944 - "Christ in the Old Testament". Texts are strung together by a logic teaching, emphasized being Isaiah 7,

14, which says that the Messiah will be born of a virgin: " Therefore the Lord himself will give you a sign. Behold, the virgin shall conceive and bear a son, and shall call his name Immanuel. (Is 7, 14)another text (Is 2,4) which says that people will pretend swords into plows or where it is shown that the Messiah would be born in Bethlehem:" But you, O Bethlehem Ephrathah, who are too little to be among the clans of Judah, from you shall come forth for me one who is to be ruler in Israel, whose coming forth is from of old, from ancient days. (Mih 5,1). Indeed, this book also speaks about the coming salvation through the Messiah, the eternal Kingdom etc.

The other volume which is more enlightening for the messianic research: *Christ in the Old Testament, Notes on the texts messianic* (Sibiu: Printing Arhidiecezana 1944), includes a special introduction which indicates the identity between the words "Messiah" and "Christ", and that the messianic idea is born with the beginning of the race . Neaga comment and summary reproduce, especially on philological all Messianic prophecies of the Old Law Testament .He shows that messianic ideas are also found in the religious or profane literature of various nations. He kept the traditional order of the Old Testament books in partitioning the prophecies, separating five groups of messianic, namely the: 1.Historical books, 2. Iov, 3.Psalms, 4.Prophecies (large and small), 5. Noncanonical books. The conclusion of the author justifies enough purpose of this book: "The Old Testament represents for the New Testament what represents the root for the flower. Both Testaments form the Scriptures of the Church, without the Old the New wouldn't exist, we would miss Christ.

This paperwork will be divided into three main chapters: Royal Image of the Messiah, Messiah - the long awaited Prophet and the Chief priests and the ministry of Messiah. In these sections we will try to outline how the prophets saw the image of the Redeemer and to highlight the manner in which they have seen mystically he will act.

To carry out the scientific approach I was supported and guided with patience and understanding by the father coordinator Ioan Chirila. For his parental care I would like to express all my consideration and gratitude.

In chapter one I presented the royal dignity of the Messiah foretold in the Old Testament since the time of the patriarch Jacob by entrusting it with objects that belong to a king. These objects as "scepter", "shining star", "rod of ruler", clearly shows the fact that the One that will come will be noble.

The Israeli royal ideology is not the root of the Oriental statements, as the latter do not point out neither the doubt, nor the criticism of kingdom's place. It is about God, who will be The King among the other kings, about the coming of an extraordinary King, Who will have a

double mission: those who killed the faith in God, enemies of Israel, and those who gathered against God so they could create their own age of justice, peace and wealth, which will cover Israel's boundaries. On the other side, the leaders of Israel, the prophets, have developed a royal ideology, wanting to find the ideal king, who will establish the social, moral and religious laws, seen as the absolute and divine vision of Israel. This presentation of Messiah, started even since the old Jewish books were talking about a *so called promise* made to David through Nathan, the prophet, in 2 Kings 7. Messiah is from David's home – the Son of David is a great title, which brings glory to Messiah, who will come and will end the line of their kings (of David's sons – the David's). Looking to understand and show the mystery of Messiah, the authors of the New Testament have researched the holy Books (they chose the Psalms), and at the same time they highlighted the input of the Scriptures in Messiah's teaching and prayers. This idea comes from the long Jewish tradition, which is reading the Scriptures so they can be applied to actual events, as they were thought that once addressed in a community, they will stay available for as long as God's land will exist.

Still, He will show at a new settlement by a virgin, relative of David, who will therefore become the root between the presence of God and the promised king. Then, her faith shows from this expression, as she names her son Immanuel – as well as Mary the Virgin did. The faithful Maiden from David's tribe ("Towards an engaged virgin with a man called Joseph, from David's tribe; and her name was Maria." – Lc 1,27) has truly become David's promise: she became "The Mother of My Lord" (this is how the David's king is called in Ps 109,1), as her, as a "servant of Iahve", has truly "Believed" (Lc 1,38, 43 - 45).

On the second chapter, I have presented Messiah as the Great Prophet, the God and the Man. Who showed the world the way of salvation only through his immeasurable kindness, without needing an intermediate. Therefore, Messiah is also seen as the Great Prophet who was foretold by Moses around 13 centuries before He was born, bringing the most accurate teaching in regards to God.

The starting point for understanding the prophecy could be found around the 8th century (the first prophetic writings). Deuteronomy 18,9 – 22, considered the "so called prophet law" found across North Israel, speaks about the existence of the prophetic dignity, in the central part of the text (Deut 18, 15 – 18). Iahve wants for a prophet like Moses to be listened to by the people. He is well introduced by the Isaiah prophet in chapter 53, as submissive of God. Having as a starting point Is 52, 13 – 53,12, where it is said about the questionable activity of Ebbed, it goes until the identification of the latter to both Messiah and the Son of Man. This connection is mostly shown in the New Testament. Jesus, who is well known as the

submissive of God, who learns and suffers, rises through his death “for others” and He was named Messiah. Through Him, the Plan of God is finally accomplished.

On the third chapter, I have talked about the third ministration of Messiah, the one of a Bishop, trying to point out why was The Christ called priest “after Melchisedec”, and not after Aaron (Evr 7,11). The dispute might have become the following: if the true prophecy is the one told by Aaron, as the Jewish stated, then any attempt of presenting Jesus as a great Bishop, as the Christians wanted, is in vain, as the man from Nazareth was not born from Levi’s tribe, but from Jude’s, so without any connection to the priests of Old Covenant. If, on the other side, Jesus is the Great Bishop of the New Covenant, as Christians were stating, then He comes from a different prophecy and this is the prophecy of Melchisedec. But still, He was supposed to die for others.

God forgave Abram from sacrificing his own son, accepting the sacrifice of a lamb. Even though Abram would have sacrificed his son, he would not have earned the grace for all the people, unless every individual should have sacrificed his own son. Therefore, God showed that for that time being, an innocent lamb was enough. Through this lamb, God lets the man know that not only that a sacrifice is necessary to earn His grace, but also the fact that this requirement is not fully accomplished through the sacrificed lamb, but it is the prophetic image of a true sacrifice for all the people that will be to come. The death of Immanuel, as God’s servant, is holy and it is welcomed by God the Father, following the model of the sacrifice.

Jesus is not for Himself, but for all of us. His Blood flows at the Altar (on the cross) and it is used to anoint the Altar, and the innards are burnt as scents, becoming also an image of virtues.

The priest dedication inside Aaron’s family was God’s will, being well organized, and the rising one was superior, but it still had some imperfections. It was exceeded by the one of the king – priest Melchisedec of Salem, as Melchisedec, the priest, king of justice and peace, foreshadowed the long waited Messiah. The Christ remains the Eternal High Priest, foretold by Melchisedec.

Combining the texts from the Old Testament and placing them in a new historical and theological context, they have received a new and expanded meaning in regards to the coming of a saving king. This thing doesn’t only refer to the traditions that existed before exile, suggested through changes and additions, but they are based, among all texts, on the ones taken from the post-exile community. In the absence of a king from David’s line, during this whole period of time, the kingdom was maintained by the promise of a saving king, promise

that could be found within these old scripture texts, thanks to the old oriental topics. It was more than enough for the texts to be analyzed, so through them, a future saving king could be found, and that would be Messiah.

BIBLIOGRAPHY

I. Holy Bible editions

- * *Biblia Hebraica Stuttgartensia*, ed. Karl Elliger și Wilhelm Rudolph (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1987).
- * *Septuaginta. Id est Vetus Testamentum graece iuxta LXX*, ed Alfred Rahlfs (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1935).
- * *Biblia Sacra, Iuxta Vulgatam Versionem* (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1975).
- * *Biblia adică Dumnezeuiasca Scriptură a Vechiului și Noului Testament – 1688*, ediția Sfântului Sinod (București: EIBMO, 1997).
- * *Biblia adică Dumnezeuiasca Scriptură a Vechiului și Noului Testament* (București, Fundația pentru literatură și artă *Regele Carol II*, 1936).
- * *Biblia adică Dumnezeiasca Scriptură a Legii vechi și a celei nouă*, ediția Sfântului Sinod (București: Tipografia Cărților Bisericești, 1914).
- * *Biblia sau Sfânta Scriptură*, ediția Sfântului Sinod (București: EIBMO, 1988).
- * *Biblia sau Sfânta Scriptură*, ediție jubiliară a Sfântului Sinod, (București: EIBMO, 2001).

II. Dictionaries, lexicons, encyclopedies, concordances, gramats, manuals, culting books

- * ABRUDAN, Dumitru și CORNIȚESCU, Emilian, *Arheologie biblică* (Sibiu: EIBMO, 2002).
- * BAKER, Warren, *The Complete Word Study Dictionary: Old Testament* (Chattanooga: AMG Publishers, 2003).
- * BAUER, Walter, *A Greek-English Lexikon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, trad. William F. Arndt, și F. Wilbure GINGRICH (Chicago: The University Press, 1973).
- * BLAIKLOCK, Edward și HARRISON, Roland, *The New International Dictionary of Biblical Archaeology* (Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1983).
- * BOTTERWECK, Johannes și RINGGREN, Helmer, *Theological Dictionary of the Old Testament*, vol. 5, ed. David. E. Green (Grand Rapids: W. B. Eermans Publishing Co., 1986).

- * BROWN, F. et al., *Hebrew and English Lexicon of the Old Testament* (Oxford/New York: Clarendon/OUP, 1907).
- * COGGINS, R. J. și J. L. HAULDEN, *A Dictionary of Biblical Interpretation* (London: SCM Press, 1990).
- * DOUGLAS, J. D. et al., *Dicționar biblic*, ed. Liviu Pop și John Tipei (Oradea: Cartea creștină, 1995).
- * DOUGLAS, J. D. și TENNEY, Merrill C., *The New International Dictionary of the Bible* (Michigan: Zondervan Publishing House, 1981).
- * FILORAMO, Giovanni et al., *Manual de istorie a religiilor*, trad. Mihai Elin (București: Humanitas, 2004).
- * FREEDMAN, David N., *The Anchor Bible Dictionary*, vol. 2-6 (New York: Doubleday, 1996).
- * *Gesenius' Hebräisches Handwörterbuch*, ed. F. Buhl (Berlin: Springer Verlag, 1949).
- * *Greek English Lexicon of the New Testament and other Early christian literature* (Chicago: The University of Press, 2000).
- * HARRIS, Robert L et al., *Theological Wordbook of the Old Testament* (Chicago: Moody Press, 1999).
- * KERNBACH, Victor, *Dicționar de mitologie generală* (București: Albatros, 1983).
- * KOEHLER, L. and W. BAUMGARTNER, *Lexicon in Veteris Testamenti libros* (Leiden: E. J. Brill, 1951-53).
- * KOHLENBERGER, John și SWANSON, James, *The Hebrew English Concordance to the Old Testament with the New International Version* (Michigan: Zondervan Grand Rapids, 1998).
- * LANGBEIN, Walter-Jörg, *Lexiconul erorilor biblice*, trad. Silviu Dancu (Pitești: Paralela 45, 2005).
- * LEON-DUFOUR, Xavier, *Dictionary of Biblical Teology*, ed. P. Joseph Cahill (New York: Desclee Company, 1967).
- * *Lexikon fur Theologie und Kirche*, ed. J. Hopfer et al. (Freiburg, 1962).
- * MCKENZIE, John L. *Dictionary of The Bible* (New York: The Bruce Publishing Company, 1965).
- * MCKENZIE, John L., *Dictionary of the Bible* (New York, The Bruce Publishing Company, 1961).

- * MYERS, Allen, *The Eerdmans Bible Dictionary*(Grand Rapids: Eerdmans, 1987).
- * PETERS, F. E., *Greek Philosophical Terms: A Historical Lexicon* (New York: University Press, 1967).
- * PRELIPCEANU, Vladimir et al., *Studiul Vechiului Testament – manual pentru facultățile de teologie* (Cluj-Napoca: Renașterea, 2003).
- * SAKENFELD, Katharine et al., *The New Interpreter's Dictionary of the Bible*, vol. 4 (Nashille: Abingdon Press, 2008).
- * SEMEN,Petre, *Arheologia biblică în actualitate* (Iași: Trinitas, 2008).
- * STRONG, James, *The Exhaustive Concordance of the Bible: Showing Every Word of the Test of the Common English Version of the Canonical Books, and Every Occurrence of Each Word in Regular Order* (Ontario: Woodside Bible Fellowship, 1996).
- * SWANSON, James, *Dictionary of Biblical Languages With Semantic Domains: Hebrew (Old Testament)* (Oak Harbor: Logos Research Systems, 1997).
- * *The Hebrew & Aramaic Lexicon of the Old Testament* (Leiden: Koninklijke Brill NV, 1994).
- * VIGOUROUX, F., *Dictionnaire de la Bible*, tome V(Paris, 1899).
- * VILLER, Marcel et al., *Dictionnaire de Spiritualité ascétique et mystique*, vol 11 (Paris: Beauchesne, 1981).
- * WHITAKER, Richard E. și John R. KOHLENBERGER, *The Eerdmans Analytical Concordance to the Revised Standard Version of the Bible Hardcover* (Grand Rapids: Eerdmans Pub Co, 1988).
- * WOOD, D., *New Bible Dictionary* (Madison: Inter Varsity Press, 1996).

III. Judaic resources

- * BERGER,David, *The Jewish-Christian Debate in the High Middle Ages: A Critical Edition of the Nizzahon Vetus* (Philadelphia, 1979).
- * COHEN, Abraham, *Talmudul*, ed. C. Litman (București: Hasefer, 2002).
- * FLUSSER, David, *Judaism and the Origins of Christianity* (Jerusalem: Magnes Press, 1988).
- * IDEL, Moshe, *Fiul lui Dumnezeu și mistica Evreiască*, trad. Maria-Magdalena Anghelescu (București: Polirom, 2010).

- * JUDAEUS, Philon, *Allegorical Interpretation of Genesis* (Cambridge: Harvard University Press, 1949).
- * KAUFMAN, Stephen, *The Targumim* (Cincinnati: Comprehensive Aramaic Lexicon Project, 2004).
- * LANDEMAN, Leo, *Messianism in the Talmudic Era* (New York: KTAV, 1982).
- * NORMAN, Asher, *Twenty-six reasons why Jews don't believe in Jesus* (Los Angeles: Black White and Red Publishing, 2007).
- * SARNA, N. M., *Exodus*, în *The JPS Torah commentary* (Philadelphia: Jewish Publication Society, 1991).
- * SCHOLEM, Gershom, *Cabala și simbolistica ei*, ed. Nora Iuga (București: Humanitas, 1996).
- * SKOLNIK, Fred et al., *Encyclopaedia judaica*, vol. 16 (Farmington Hills: Keter Publishing House, 2007).
- * ȘAFRAN, Alexandru, *Cabala* (București: Universul Enciclopedic, 1994).
- * WIGODER, Geoffrey et al., *Enciclopedia Iudaismului*, ed. Radu Lupan și George Weiner (București: Hasefer, 2006).

IV. Ancient patristics resources

- * DOROTHÉE DE GAZA, *Oeuvres spirituelles*, în *Sources Chrétiennes* 92 (Paris: 1923).
- * EUSEBIU DE CEZAREA, *Mărturia Evangheliei 9.16*, în S. A. MCKINION, *Isaiah 1-39*, în *Ancient Christian Commentary on Scripture OT* 10 (Downers Grove: InterVarsity Press, 2004).
- * EUSEBIU DE CEZAREEA, *Viața împăratului Constantin și alte scrieri*, în *PSB* 8 (sn) (București: Basilica, 2012).
- * FER. AUGUSTIN, *City of God 20.30*, în M. W. ELLIOTT, *Ancient Christian Commentary on Scripture OT* 11 (Downers Grove: InterVarsity Press, 2007).
- * FER. AUGUSTIN, *Sermon 7.3*, în S. A. MCKINION, *Isaiah 1-39*, în *Ancient Christian Commentary on Scripture OT* 10 (Downers Grove: InterVarsity Press, 2004).
- * FER. AUGUSTIN, *Tratat la Evanghelia după Ioan 15.23.1*, în J. T. Lienhard & R. J. Rombs, *Ancient Christian Commentary on Scripture OT* 3 (Downers Grove: InterVarsity Press, 2001).

- * FER. IERONIM, *Comentariul la Isaia 3.9.16-17*, în S. A. MCKINION, *Isaiah 1-39*, în *Ancient Christian Commentary on Scripture OT 10* (Downers Grove: InterVarsity Press, 2004).
- * FER. IERONIM, *Letter 121.2*, în M. W. ELLIOTT, *Ancient Christian Commentary on Scripture OT 11* (Downers Grove: InterVarsity Press, 2007).
- * FER. IERONIM, *Omilii la Psalmi 14 (Psalmul 81)*, în S. A. MCKINION, *Isaiah 1-39*, în *Ancient Christian Commentary on Scripture OT 10* (Downers Grove: InterVarsity Press, 2004).
- * ORIGEN, „Omilii la psalmi,” în *PG 12*, 1524-1525.
- * ORIGEN, *Comentariu la Evanghelia după Ioan 6.90*, în J. T. Lienhard & R. J. Rombs, *Ancient Christian Commentary on Scripture OT 3* (Downers Grove: InterVarsity Press, 2001).
- * SF. AMBROZIE AL MILANULUI, *Scrisori*, în *PSB 53*, trad. David Popescu (București: IBMO, 1994).
- * SF. ATANASIE CEL MARE, *Epistola III, ad Serapionem*, în *PG 26*, 632.
- * SF. ATANASIE CEL MARE, *Cuvânt împotriva elinilor; Cuvânt despre întruparea Cuvântului; Trei cuvinte împotriva arienilor*, în *PSB 15*, trad. Dumitru Stăniloae (București: IBMO, 1987).
- * SF. CHIRIL AL ALEXANDRIEI, *Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan*, în *PSB 41*, trad. Dumitru Stăniloae (București: IBMO, 2000).
- * SF. CHIRIL AL ALEXANDRIEI, *Comentariu la Isaia 1.4*, în S. A. MCKINION, *Isaiah 1-39*, în *Ancient Christian Commentary on Scripture OT 10* (Downers Grove: InterVarsity Press, 2004).
- * SF. CHIRIL AL ALEXANDRIEI, *Glafire*, în *PSB 39*, Dumitru Stăniloae (București: IBMO, 1992).
- * SF. CHIRIL AL ALEXANDRIEI, *Închinarea și slujirea în Duh și adevăr*, în *PSB 40*, trad. Dumitru Stăniloae (București: IBMO, 1991).
- * SF. CLEMENT AL ALEXANDRIEI, *Stromate*, în M. W. ELLIOTT, *Ancient Christian Commentary on Scripture OT 11* (Downers Grove: InterVarsity Press, 2007).
- * SF. GRIGORE DE NYSSA, *Despre Viața lui Moise*, în *PSB 29*, trad. Dumitru Stăniloae și Ion Buga (București: IMBO, 1982).
- * SF. GRIGORE PALAMA, *Omilii*, vol. 3, trad. Parascheva Grigoriu (București: Anastasia, 2007).

- * SF. GRIGORIE DE NAZIANZ, „Despre preoție,” trad. Dumitru Fecioru, în *BOR* 1-2 (1968).
- * SF. GRIGORIE DE NYSSA, *Viața lui Moise*, 320; M. SUPARSCHI, „Superioritatea preoției Noului Testament față de preoția Vechiului Testament. După Epistola către Evrei,” în *ST* 5-6 (1956).
- * SF. IOAN GURĂ DE AUR, *Comentariu la Isaia 6.1*, în S. A. MCKINION, *Isaiah 1-39*, în *Ancient Christian Commentary on Scripture OT* 10 (Downers Grove: InterVarsity Press, 2004).
- * SF. IOAN GURĂ DE AUR, *Împotriva lui Eunomiu 3.16*, în S. A. MCKINION, *Isaiah 1-39*, în *Ancient Christian Commentary on Scripture OT* 10 (Downers Grove: InterVarsity Press, 2004).
- * SF. IOAN GURĂ DE AUR, *Omilia a 17-a*, în *PG* 125,130.
- * SF. ISAAC SIRUL, *Τα Ευρεθεντα' Ασκητηκα* (Lipsca: Teotoki, 1770).
- * SF. MAXIM MĂRTURISITORUL, *Ambigua*, în *PSB* 80, trad. Dumitru Stăniloae (București: IBMO, 198).
- * SF. MAXIM MĂRTURISITORUL, *Scrieri și epistole hristologice și duhovnicești*, în *PSB* 81, trad. Dumitru Stăniloae (București: IBMO, 1990).
- * SF. MAXIM MĂRTURISITORUL, *Tâlcuire la PsalmiLIX*, trad. Marius Portaru, *ST* 3 (2010).
- * SF. TEOFILACT, *Cele paisprezece epistole ale dumnezeiescului și slăvitului Apostol Pavel*, trad. de Veniamin Costache (București, 1904).
- * SF. VASILE CEL MARE, *Despre Sfântul Duh*, în *PSB* 12, trad. Constantin Cornițescu și Teodor Bodogae (București: IBMO, 1988).
- * SF. VASILE CEL MARE, *Scrieri dogmatice și exegetice*, în *PSB* 4 (sn), trad. Policarp Pîrvuloiu și Dumitru Fecioru (București: Basilica, 2011).
- * SF. VASILE CEL MARE, *Tâlcuire la Psalmi*, trad. Dumitru Fecioru (București: Sofia, 2004).
- * TEODORET AL CIRULUI, „La Psalmi,” *PG* 80,1429-36.
- * TEODORET AL CIRULUI, „Omilia LXVII la Facere,” în *PG* 80,217.
- * TEODORET DE CYR, *Comentariu la Isaia 6, 1* în S. A. MCKINION, *Isaiah 1-39*, în *Ancient Christian Commentary on Scripture OT* 10 (Downers Grove: InterVarsity Press, 2004).

V. Bible commentaries

- * ALLEN, Leslie. *Psalms 101-150*, în *WBC 21* (Dallas: Word, Incorporated, 2002).
- * BLOCK, D. I., *The Book of Ezekiel 1-24* (Grand Rapids: Eerdmans, 1997).
- * BRATCHER, Robert G. și David REYBURN, *A Translator's Handbook on the Book of Psalms* (New York: United Bible Societies, 1991).
- * BRIGGS, Charles și Emilie BRIGGS, *A Critical and Exegetical Commentary on the Book of Psalms* (New York: C. Scribner's Sons, 1906-07).
- * BROWN, Raymond E. et al., *Introducere și comentariu la Sfânta Scriptură*, vol. 2, trad. Dumitru Groșan (Târgu-Lăpuș: Galaxia Gutemberg, 2007).
- * CHIRILĂ, Ioan, *Cartea profetului Osea* (Cluj-Napoca: Limes, 1999).
- * CHRISTENSEN, D. L., *Deuteronomy 1-21:9*, în *WBC 6A* (Dallas: Word, Incorporated, 2002).
- * CLARKE, Adam. *Clarke's Commentary: Psalms* (Albany: Ages Software, 1999).
- * CLENDENEN, E. R., *Isaiah 1-39*, în *NAC* (Nashville: B & H Publishing Group, 2007).
- * DUNN, James și ROGERSON, John, *Comentary of the Bible* (Cambridge: University Press, 2003).
- * DURHAM, John, *Exodus*, în *WBC 3* (Dallas: Word, Incorporated, 2002).
- * JĂRPĂLĂU, Gheorghe, „Psalmul 120, Introducere (traducere și comentariu),” *MO* 1-3 (1990).
- * KISSAVE, E. J., *The Book of Psalms* (Maryland: Westminister Press, 1954).
- * LEUPOLD, H. C., *Exposition of Genesis*, vol. 1 (Grand Rapids: Baker Book House, 1978).
- * MATHEWS, K. A., *Genesis 1-11:26*, în *NAC 1A* (Nashville: Broadman & Holman Publishers, 2001).
- * MERRILL, E. H., *Deuteronomy*, în *NAC 5* (Nashville: Broadman & Holman Publishers, 2001).
- * METTINGER, T., *A Farewell to the Servant Songs: A Critical Examination of an Exegetical Axiom* (Lund: Gleerup, 1983).
- * OSBORN, N. D. & H. HATTON, *A handbook on Exodus* (New York: United Bible Societies, 1999).
- * OSWALT, J. N., *The Book of Isaiah. Chapters 1-39*, în *NIV* (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1986).

- * SPEISER, E. A., *The Anchor Bible: Genesis* (Garden City: Doubleday and Company, 1979).
- * SPENCE-JONES, Henry. *The Pulpit Commentary: Isaiah*, vol. 2 (Bellingha: Logos Research Systems, Inc., 2004).
- * STUART, D. K., *Exodus*, în *NAC 2* (Nashville: Broadman & Holman Publishers, 2007).
- * VON RAD, Gerhard, *Genesis* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1964).
- * WATTS,J., *Isaiah 1-33*, în *WBC 24*(Dallas: Word, Incorporated, 2002).
- * WATTS,J., *Isaiah 34-66*, în *WBC 25*(Dallas: Word, Incorporated, 2002).
- * WENHAM, John, *Genesis 1-15*, în *WBC 1* (Dallas: Word, Incorporated, 2002).
- * WILDBERGER, Hans, *Isaia 1-12*, în *Continental Comentary* (Minneapolis: Fortress Publishers, 1991).

VI. Speciality books

- * ASHTON, John, *Understanding the Fourth Gospel* (Oxford: The Clarendon Press, 1991).
- * BABA, Teodor, *Profeții mesienice reliefate în Vechiul Testament* (Arad: Universității „Aurel Vlaicu”, 2007).
- * BARR, J., *Biblical Words for Time* (Naperville: Scholar’s Press, 1962).
- * BASARAB, Mircea, *Ermineutică biblică* (Oradea: Episcopiei Ortodoxe Române, 1997).
- * BECKER, Joachim, *Messianic expectation in the Old Testament* (Edinburgh: T. & T. Clark Ltd., 1980).
- * BENTZEN,Aage, *King and Messiah* (Zurich: Zwingli Verlag, 1948).
- * BENVENISTE, Emile, *Problemes de linguistique generale I* (Paris: Gallimard, 1976).
- * BERDIAEV, Nicolai, *Sensul creației*, trad. Anca Oroveanu(București: Humanitas, 1992).
- * BISTRIȚEANUL, Irineu Pop, *Chipul lui Hristos în viața orală a creștinului* (Cluj-Napoca: Renașterea, 2001).
- * BLENKINSHOPP, J.. *Une Histoire de la Prophetie en israel* (Paris: du Cerf, 1993).
- * BONNER, Campbell,*The Homily on the Passion by Melito Bishop of Sardes* (Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1940).

- * BOUSSETE, Wilhelm, *Die Religion des Judenthums im Neutestamentlichen Zeitalter* (Berlin: Wolf Peiser Verlag, 1903).
- * BRECK, John, *Sfânta Scriptură în Tradiția Bisericii*, trad. Ioan Tămâian (Cluj-Napoca: Patmos, 2003).
- * BRETTLER, M. Z., *God is King: Understanding an Israelite Metaphor* (Sheffield: Academic Press, 1989).
- * BRIA, Ion, *Iisus Hristos* (București: Enciclopedică, 1992).
- * BRIA, Ion, *Tratat de teologie, dogmatică și ecumenică* (București: România creștină, 1999).
- * BRIGGS, Charles, *Messianic Prophecy* (Massachusetts: Hendrickson, 1961).
- * BROGLIE, Abbe de, *Les propheties messianique* (Paris: Librairie Bloud & Cie, 1910).
- * BUBER, Martin, *Moise* (Paris: Puf, 1986).
- * CĂCIULĂ, Olimp, *Sfânta Euharistie ca jertfă* (Atena, 1932).
- * CHIALDA, Mircea, *Melhisedec, preotul-rege din Salem* (Caransebeș: Tipografia Diecezană, 1946).
- * CHIALDA, Mircea, *Sacrificiile Vechiului Testament* (Caransebeș, 1941).
- * CHIRILĂ, Ioan, *Sfânta Scriptură – Cuvântul cuvintelor* (Cluj-Napoca: Renașterea, 2010).
- * COLLINS, J., *The Scepter and the Star: The Messiahs of the Dead Sea Scrolls and Other Ancient Literature* (New York: Doubleday, 1995).
- * COLSON, J., *Ministere de Jesus Christ ou le sacerdoce de l'Évangile* (Paris: Beauchesne, 1966).
- * COMAN, Ioan G., *Patrologie*, vol. 1 (București: IBMO, 1984).
- * CONDAMIN, Albert, *Le livre de Jeremie* (Paris: Gabalda, 1936).
- * CONGAR, Y. M., *Das Mysterium des Tempels* (Salzburg, 1960).
- * CONGAR, Y., *Jalons pour une theologie du laicat* (Paris, 1954).
- * COPPENS, Jean, *Le sacerdoce vétérotestamentaire (Sacerdoce et celibat)* (Louvain, 1971).
- * COPPENS, Jean, *Les oracles de Biléam. Leur origine littéraire et leur portée prophétique: Mélanges E. Tisserant I*, (Roma: Città del Vaticano, 1964).
- * COPPENS, Jean, *Les origines du messianisme. Le dernier essai de synthese historique, dans J attente du Mesia* (Bruges, 1954).

- * CULLMANN, O., *The Christology of the New Testament*, trad. Shirley C. Guthrie și Charles A. M. Hall, (Philadelphia: Westminster press, 1963).
- * DE MAISTRE, J., *Traité sur les Sacrifices* (Paris, 1831).
- * de VAELHENS, A., *Phénoménologie et Vérité* (Paris, 1953).
- * DENNEFELD, Louis, *Le messianisme* (Paris: Letouzey, 1929).
- * DODD, Charles, *The Interpretation of the Fourth Gospel* (Cambridge: University Press, 1953).
- * EATON, J. H., *Kingship and the Psalms* (London: SCM Press, 1976).
- * ELIADE, Mircea, *Istoria Credințelor și Ideilor religioase. De la epoca de piatră la misterele din Eleusis*, vol. 1, trad. Cezar Baltag (București: Științifică și enciclopedică, 1981).
- * ELLIGER, E., *Das Buch der Zwölf Kleinen Propheten II* (Göttingen: 1965).
- * FELIKS, J., *The Plant World of the Bible* (Ramat Gan: Massada Press, 1968).
- * FILION, L., *La Sainte Bible*, tome 2 (Paris: 1925).
- * FLOREA, Petru, *Opera exegetică a Sfântului Maxim Mărturisorul* (Târgu Mureș: Academos, 1998).
- * FOSSUM, Jarl, *The Image of the Invisible God: essays on the influence of Jewish mysticism on early Christology* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1955).
- * GALERIU, Constantin, *Jerfă și răscumpărare* (București: Harisma, 1991).
- * GESE, H., *Der Verfassungsentwurf Ezechiels traditionsgeschichtlich untersucht* (Tübingen, 1957).
- * GRAY, J., *The Biblical Doctrine of the Reign of God* (Edinburgh: T&T Clark: 1979).
- * GRELOT, P., *Sens chretien de l'Ancien Testament* (Tournai: Desclée et Cie, 1962).
- * GRESSMANN, Hugo, *Mose und seine Zeit: ein Kommentar zu den Mose-Sagen* (Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 1913).
- * GROSS, H., *Der Messias in Alten Testament* (Viena: Klosterneuburg, 1965).
- * GUSDORF, G., *L'expérience humaine du sacrifice* (Paris, 1935).
- * HAMERTON-KELLY, Robert, *Pre-existence, Wisdom, and the Son of Man: A Study of the Idea of Pre-Existence in the New Testament* (Cambridge: University Press, 1973).

- * ICĂ, Ioan jr., *Maica Domnului în teologia sec. XX și în spiritualitatea isihastră a sec. XIV – Grigore Palama, Nicolae Cabasila și Teofan al Niceei* (Sibiu: Deisis, 2008).
- * JANKÉLÉVITCH, V., *Le Pur et l'Impur* (Paris: Flammarion, 1960).
- * JEREMIAS, Jorg, *Theophanie: Die Geschichte Einer Alttestamentlichen Gattung* (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1965).
- * KAPLAN, Aryeh, *The Real Messiah? A real response to Missionaries* (Toronto: Jews for Judaism, 2004), 46.
- * KITAGAWA, Joseph Mitsuo, *În căutarea unității*, trad. Claudia Dumitriu (București: Humanitas, 1994).
- * KLAUSNER, Joseph, *The Messianic Idea in Israel* (New York: Macmillan, 1955).
- * KRAUS, Hans J., *Gottesdienst in Israel* (München: Chr. Kaiser, 1962).
- * KRIVOCHÉINE, Basile, *În lumina lui Hristos, Sfântul Simion Noul Teolog (949-1022) – Viața – Spiritualitatea – Învățătura*, trad. Vasile Leb și Gheorghe Iordan (București: IBMO, 1997).
- * KUNTZ, John, *Self-Revelation of God* (Philadelphia: Westminster Press, 1967).
- * LAGRANGE, P., *Le judaisme avant Jesus Christ* (Paris, 1916).
- * LISOWSKI, Gerhard, *Konkordanz zum hebräische Alten Testament* (Hendrickson Publishers, 2010).
- * LOHSE, E., *Martyrer und Gollesknecht* (Gottingen, 1964).
- * LOISY, Alfred, *Essai historique sur le Sacrifice* (Paris, 1920).
- * LOPUHN, A. P., *Istoria Biblică a Vechiului Testament, traducere de Patriarhul Nicodim* (București: Tipografia Cărților Bisericești, 1944).
- * LOSSKY, Vladimir, *Introducere în teologia ortodoxă* (București: Enciclopedică, 1993).
- * MAIGNAN, Card., *Les prophetes d'Israel et le Messie* (Paris, 1893).
- * MARTIN-ARCHARD, Robert, *De la mort a la resurrection d'apres l'Ancien Testament* (Neuchâtel: Delachaux, 1956).
- * MIHĂLȚAN, Ioan, *Preoția Mântuitorului Hristos și Preoția Bisericească* (Oradea: Episcopiei, 1993).
- * MOWINCKEL, Sigmund, *He That Cometh*, trad. G. W. Anderson (New York: Abingdon Press, 1954).
- * NEAGA, Nicolae, *Hristos în Vechiul Testament* (Cluj-Napoca: Renașterea, 2007).

- * NEAGA, Nicolae, *Hristos în Vechiul Testament. Însemnări pe marginea textelor mesianice* (Sibiu: Tipografia Arhidiecezană, 1944).
- * NEAGA, Nicolae, *Profeții mesianice în Cartea Facerii – contribuție la lămurirea unor texte* (Sibiu: Tipografia Arhidiecezană, 1930).
- * NEAGA, Nicolae, *Profeții mesianice în Vechiul Testament* (Sibiu: Tipografia Arhidiecezană, 1929).
- * NEGOIȚA, Athanase, *Psaltirea în cultul Bisericii ortodoxe* (București: Tipografia Cărților bisericești, 1940).
- * NORTH, C. R., *The Suffering Servant in Deutero-Isaiah: An Historical and Critical Study* (Oxford: University Press, 1956).
- * NOTH, Martin, *Histoire d Israel* (Paris: Papet, 1952).
- * ODEBERG, Hugo, *3 Enoch Or The Book of Enoch* (Cambridge: University Press, 1928).
- * CÂRSTOIU, Justinian, *Profeții mesianice* (București: Sigma, 2006).
- * OTTO, Rudolf, *Sacrul*, trad. Ioan Milea (Cluj-Napoca: Dacia, 1992).
- * POHLE, J., *Lehrbuch der Dogmatik* (Paderborn: Verlag Ferdinand Schöningh, 1968).
- * SCHMEMANN, Alexandre și Olivier CLEMENT, *Le mystere Pascal* (Abbaye de Belle fontaine, 1975).
- * SCHOLEM, Gershom, *The Messianic Idea in Judaism* (New York: Schocken, 1971).
- * SEMEN, Petre, *Învățătura despre Sfânt și sfințenie în cărțile Vechiului Testament* (teză de doctorat) (Iași: Trinitas, 1993).
- * SLĂTINEANUL, Irineu, *Învățătura de credință creștină ortodoxă* (Craiova, 1952).
- * STAMM, J. J., *Das Leiden der Unschuldigen in Babilon und Israel* (Zurich, 1946).
- * STANCU, Ioan, *Templul din Ierusalim, Sinagoga și Biserica: fenomenologia spațiului sacru*, teză de doctorat, (București, 1997).
- * STĂNILOAE, Dumitru, *Chipul Evanghelic al lui Hristos* (Sibiu: Centrului Mitropolitan, 1991).
- * STEINER, Rudolf, *Christos și sufletul uman*, trad. Adriana Onofrei și Adrian Iliescu (București: Univers Enciclopedic, 2005).
- * SUCIU, Ioan, *Emineutica biblica* (Arad, 1933).
- * TĂNĂSESCU, Alexe, *Profețiile mesianice* (București: f. ed., 1904).
- * TOFANĂ, Stelian, *Iisus Hristos Arhiereu Veșnic după Epistola către Evrei* (Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 1996).

- * TORREY, C. C., *Second Isaiah: A New Interpretation* (New York: Scribner's, 1928).
- * TROCHON, M. l'Abbe, *La sainte Bible* (Paris: P. Lethielleux, 1901).
- * VASILIOS, Arhimandritul, *Intrarea în Împărăție*, trad. Ioan Ică jr. (Sibiu: Deisis, 1996).
- * VERMES, Geza, *The Complete Dead Sea Scroll in English* (London: Penguin Classics, 1998).
- * VERMES, Geza, *Chipurile lui Iisus Hristos*, trad. Monica Andronescu (București: Nemira, 2014).
- * VERMES, Geza, *Scripture and Tradition in Judaism: Haggadic studies* (Leiden: E. J. Brill, 1961).
- * VOIUTSCHI, Emilian, *Profețiile mesianice din Pentateuch explicate după textul original*, (Cernăuți: Societatea tipografică bucovineană, 1909).
- * VON RAD, Gerhard, *Old Testament Theology, The Theology of Israel's Prophetic Traditions*, vol. 1, trad. D. M. Stalker (London: SCM Press, 1998).
- * VON RAD, Gerhard, *Teologie de l'Ancien Testament*, vol. 1 (Geneva: Labor Fides, 1963).
- * VRIES, S., *Yesterday, Today, and Tomorrow* (Grand Rapids: Eerdmans, 1975).
- * WALTON, H., *Diagrame și tabele cronologiceale Vechiului Testament* (Cluj-Napoca: Logos, 1993).
- * WEBER, Ferdinand, *Jüdische Theologie* (Leipzig: Dörffling & Franke, 1897).
- * WILLIAMSON, H. G. M., *Variations on a Theme: King, Messiah and Servant in the Book of Isaiah* (Carlisle: Paternoster, 1998).
- * ZOHARY, M., *Plants of the Bible* (Cambridge: University Press, 1982).

VII. Speciality studies

- * ABRUDAN, Dumitru, „Cartea Psalmilor în spiritualitatea ortodoxă,” *ST* 7-8 (1985).
- * ABRUDAN, Dumitru, „Creștinismul și Mozaismul în perspectiva dialogului interreligios”, (teză de doctorat) *MA* (1-3).
- * ABRUDAN, Dumitru, „Profeții și rolul lor în istoria mântuirii,” *MA* 3-4 (1983).
- * ACHIMESCU, D., „Fiul omului,” *RT* 5-6 (1935).
- * ALBRIGHT, W. F., „Abraham and the Caravan Trade,” *BASOR* 163 (1961).

- * ALEXANDER, T. D., „Genealogies, Seed, and the Compositional Unity of Genesis,” *TynBul* 44 (1993).
- * APOSTOLACHE, Ioniță, „Antropologia Vechiului Testament, scurte considerații biblico-patristice,” *MO* 5-8 (2011).
- * BABA, Teodor, „Universalitatea mântuirii, reliefată cu precădere în profețiile mesianice ale Vechiului Testament,” *Teologia* 3 (2006).
- * BABA, Teodor, „Venirea lui Mesia, reflectată în profețiile mesianice,” *Teologia* 3 (2000).
- * BASARAB, Mircea, „Împărăția mesianică a păcii (Isaia 2,2-4),” *GB* 9-10 (1970).
- * BELU, Dumitru, „Împărăția lui Dumnezeu și Biserica,” *ST* 9-10 (1956).
- * BENNER, Jeff A., „Biblical Hebrew E-Magazine,” 002 (2004).
- * BIGOT, L., „Les soixante dix semaines du prophete Daniel”, în *Dictionnaire de theologie catholique*, tome 4.1 (Paris, 1924).
- * BODENHEIMER, F. S., „The Manna of Sinai,” *BA* 10 (1947).
- * BOER, P. de, „Texte et traduction des paroles attribuées a David en 2 Samuel XXIII 1-7,” *VT* 4(1957).
- * BOGDAPROSTE, Gheorghe, „Valoarea moral-socială a cărții Psalmilor,” *ST* 1-2 (1970).
- * BONTEANU, T., „Prorociile despre venirea Mântuitorului,” *MMS* 1(1931).
- * BRIA, Ion, „Iisus Hristos iubitorul de oameni,” *O* 1 (1966).
- * BRIA, Ion, „Iisus Hristos într-o viziune cosmică,” *MB* (1983).
- * BROWNLEE, H. W., „The Servant of the Lord in the Qumram Scrolls,” *Bulletin of the American Schols of Oriental Research* 132 (1953).
- * BUCEVSCHI, Orest, „Lucrarea mântuitoare a lui Hristos prin Cruce și Înviere,” *MMS* 7-8 (1974).
- * BUGA, Ioan, „Personalitatea patriarhului Avraam oglindită în epistolele Sfântului Apostol Pavel,” *ST* 3-4 (1978).
- * BUGA, Ioan, „Personalitatea patriarhului Avram oglindită în Epistolele Sf. Ap. Pavel,” *ST* 3-4 (1978).
- * BURCUȘ, Teodor, „Aspecte sociale în predica profeților în Vechiul Testament,” *ST* 9-10 (1966).
- * CAQUOT, A., „Ben Sira et le messianism,” *Semintica* 14 (1965).
- * CARLSON, R. A., „Anti-Assyrian Character of Is. IX 1-6,” *VT* 24 (1974).

- * CÂRSTOIU, Justinian, „Melchisedec, preotul rege din Salem, prefigurarea Mântuitorului Iisus Hristos,” *MMS* 6 (1987).
- * CHIALDA, Mircea, „Ebed-Iahve (Isaia cap. 40-55),” *AATC* (1939-1940).
- * CHIALDA, Mircea, „Învățăături moral-sociale după Decalog,” *ST* 9-10 (1956).
- * CHIALDA, Mircea, „Nemurirea sufletului în cartea Vechiul Testament,” *AB* (9-10) 1944.
- * CHIALDA, Mircea, „Raportul dintre Vechiul Testament și Noul Testament, unitatea Scripturii,” *BOR* 5-6 (1981).
- * CHIRICESCU, Nicolae, „Iisus Hristos, centrul vieții noastre,” *GB* 8-9 (1956).
- * CHIRILĂ, Ioan, „Profețiile mesianice din Cartea Daniel în interpretarea patristică,” *RT* 2 (1997).
- * CHIRILĂ, Ioan, „Discursul mesianic al apocrifelor Vechiului Testament,” *Studia TO* 1-2 (2003).
- * CHIRILĂ, Ioan, „Logos-Loghia Vechiului Testament,” *AFTOC* VI (2000-2002).
- * CHIRILĂ, Ioan, „Profețiile mesianice din cartea profetului Daniel în viziunea patristică,” *RT* 2 (1997).
- * CHIRILĂ, Ioan, „Sofia și logos sau dialog între cei doi Iisus: Ben Sirah și Hristos,” *ST* 1 (2005).
- * CHIRILĂ, Ioan, „Sursele iudaice ale învățaturii neo-testamentare despre Logos,” *Studia TO* 2 (2006).
- * CHIRILĂ, Ioan, „Tora sau Legea și Mesia în gândirea biblică vechitestamentară și în iudaismul contemporan,” *AFTOC* III (1994-1996).
- * CHIRILĂ, Sebastian, „Logos și Ethos,” *ST* 3-4 (1970).
- * CHIȚESCU, Nicolae, „A doua persoană a Sfintei Treimi în doctrina Sf. Ioan Damaschin,” *O* 2 (1976).
- * CIOBOTEA, Dan Ilie, „Hristos din ceruri întâmpinați-L,” *MB* 6 (1986).
- * CIOBOTEA, Dan Ilie, „Iisus Hristos, Viața lumii, celebrat și mărturisit la Vancouver,” *MB* 4 (1984).
- * CIUREA, Mihai, „Titlul mesianic *Fiul lui David* în Evangheliile sinoptice,” *MO* 9-12 (2008).
- * CLEMENTS, R. E., „Isaiah 53 and the Restoration of Israel,” in *Jesus and the Suffering Servant: Isaiah 53 and Christian Origins*, W. H. Bellinger și W. R. Farmer eds. (Harrisburg: Trinity Press, 1998).

- * COLOIANU, Viorel, „Sensul expresiei *Trimisul lui Dumnezeu* în Vechiul Testament,” *ST* 3-4 (1975).
- * COMAN, Ioan G., „Persoana Logosului Iisus Hristos în lumina primelor patru secole patristice,” *ST* 9-10 (1972).
- * COMAN, Ioan, „Sensul preoției la Sfinții Părinți,” *ST* 9-10 (1949).
- * CORNELIUS, F., „Genesis XIV,” *ZAW* 72 (1960).
- * CORNIȚESCU, Emil, „Mesia – domn al păcii și al dreptății,” *ST* 2 (1990).
- * CORNIȚESCU, Emil, „Persoana lui Mesia și lucrarea Sa în lumina profețiilor vechitamentare,” *ST* 9-10 (1985).
- * CORNIȚESCU, Emilian, „Descoperirile arheologice în Țara Sfântă în ultimii cincizeci de ani(1920-1970) și raportul lor cu Vechiul Testament,”(teză de doctorat) *ST* 7-8 (1982).
- * CORNIȚESCU, Emilian, „Întreita slujire a Mântuitorului Hristos după Vechiul Testament,” *O* 1 (1983).
- * CORNIȚESCU, Emilian, „Persoana lui Mesia și lucrarea Sa în lumina vechitamentară,” *ST* 9-10 (1985). CORNIȚESCU, Emilian, „Noi descoperiri arheologice în Țara Sfântă,” *ST* 3-4 (1981).
- * CORNIȚESCU, Emilian, „Profeții Vechiului Testament despre preoție,” *ST* 7-8 (1967).
- * CORNIȚESCU, Emilian, „Sfintele Paști, Izvor de lumina divină,” în *MO* 5-8 (2000).
- * CRAIGIE, Peter, „Helel, Athtar and Phaeton (Jes 14:12-15),” *ZAW* 85 (1973).
- * DIMELIS, Apostolos, „Genealogia Mântuitorului după Sfinții Părinți,” *ST* 9-10 (1958).
- * DOGARU, Irineu Ion, „Scurtă analiză asupra antropologiei Vechiului Testament,” *MO* 1-4 (2011).
- * DRAGOMIR, Neculai, „Profeții Vechiul Testament în cultul Ortodox și în iconografie,” *ST* 7-8 (1982).
- * DRĂGUȘIN, Valeriu, „Asemănarea în Duh a chipului cu Eikon-ul divin,” *O* 1-2 (2001).
- * DUMITRU, Abrudan, „Cartea Iov și valoarea ei antropologică,” *MB* 1-2 (1984).
- * ELLIOT-BINN, L., „Some problems of the Holiness Code,” *ZAW* 67 (1955).
- * ERMONI, V., „Le livre d’Isaie,” în *Dictionnaire de la Bible*, tome 3 (Paris, 1993).
- * ESENMAN, R. H., „A Messianic Vision,” *Biblical Archeology Review* (1991).

- * ESLINGER, L., „The Infinite in a Finite Organical Perception (Isaiah VI,1-5),” *VT* 45 (1995).
- * FITZMYER, J. A., „Now This Melchizedek... (Heb. 7,1),” *CBQ* 25 (1963).
- * FREEDMAN, David N., „The Burning Bush,” *Bib* 50 (1969).
- * GALERIU, Constantin, „Preoția și slujirea cuvântului,” *O* 2 (1979).
- * GOLDINGAY, J., „The Compound Name in Isaiah 9:5 (6),” *CBQ* 61 (1999).
- * GRANDMAISON, Leonce de, „Jesus Christ,” în *Dictionnaire Apologetique de la Foi catholique*, tome 2 (Paris, 1924).
- * GRAY, J., „The Desert Sojourn of the Hebrews and the Sinai-Horeb Tradition,” *VT* 4 (1954).
- * H. LESETRE, „Messie,” în *Dictionnaire de la Bible*, tome 4 (Paris, 1906).
- * HARRELSON, W., „Non-Royal Motiffs in Royal Eschatology,” în *Israel's Prophetic Heritage: Essays in Honor of J. Muilenburg*, B. W. Anderson and W. Harrelson eds. (New York: Harper and Row, 1962).
- * HĂRLĂOANU, Cezar-Paul, „Evoluția ideii mesianice în gândirea rabinică,” *AȘUIT* X (2005).
- * IATAN, Cristinel, „În cer și pe pământ toate câte El a voit a făcut” (Ps 116,3) – Fenomenologia minunii în tradiția veterotestamentară,” *ST* 3 (2012).
- * ISVORANU, Alexandru, „Piatra Moabului și legatura ei cu poporul biblic vechitestamentar,” *AUCT* III (1998).
- * ISVORANU, Alexandru, „Plinirea legii și a Proorocilor în Iisus Hristos,” *MO* 3-6 (1997).
- * ISVORANU, Alexandru, „Profetul Natan și regele David,” *MO* 1-2 (1995).
- * JANZEN, J. G., „And the Bush Was Not Consumed,” *Enc* 63 (2002).
- * JENNI, E., „Das Wort cent. *olam* im AT,” *ZAW* 64 (1952): 197-248 și *ZAW* 65 (1953).
- * JERPĂLĂU, Gheorghe. „Caracterele împărăției mesianice după proorocia lui Isaia,” *O* 4-6 (1990).
- * JERPĂLPĂU, Gheorghe, „Valoarea interpretării topologice a Vechiului Testament,” *ST* 5-6 (1981).
- * JOINES, K. R., „Winged Serpents in Isaiah's Inaugural Vision,” *JBL* 86 (1967).
- * KAPELRUP, A. S., „Eschatology in the Book of Micah,” în *VT* 11 (1961).
- * KNIERIM, R., „The Vocation of Isaiah,” *VT* 18 (1968).

- * LARGEMENT, R. și P. DU BOURGUET, „Meditation dans la religion sumero-akkadienne et égyptenne,” *DBS* 5 (1957).
- * LESETRE, H., „Jesus Christ,” în *Dictionnaire de la Bible*, tome 4 (Paris, 1906).
- * LEWIS, J. P., „The Woman’s Seed (Gen 3:15),” *JETS* 34 (1991).
- * LIND, M., „Monotheism, Power, and Justice: A Study of Isaiah 40-55,” *CBQ* 46 (1984).
- * MARCU, Grigore, „Lumina de la Răsărit, Zece ani de la descoperirile manuscriselor străvechi din depresiunea Marea Moartă,” *ST* 1-2 (1958).
- * MARTIN, R. A., „The Earliest Messianic Interpretation of Genesis 3:15,” *JBL* 84 (1965).
- * MAZILESCU, Grigore, „Profețiile mesianice cuprinse în cartea profetului Ieremia, reflectate în Noul Testament,” *ST* 1-2 (2001).
- * MCKAY, J. W., „Helel and the Dawn Goddess,” *VT* 20 (1970).
- * MICHEL, A., „Jesus Christ,” în *Dictionnaire de theologie catholique*, tome 11 (Paris, 1924).
- * MIHALCESCU, Irineu, „Așteptarea Mântuitorului de poporul evreu,” *BOR* 3 (1921).
- * MIHOC, Vasile, „Iisus arhieru după epistola către Evrei,” *O* 2 (1983).
- * MIHOC, Vasile, „Iisus Hristos în izvoare antice profane,” *ST* 1 (1989).
- * MIRCEA, Ioan, „Preoția lui Hristos și Preoția sacramentală și împărătească,” *O* 2 (1990).
- * MOLDOVAN, Ilie, „Îndreptare și Îndumnezeire în cartea Psalmilor,” *ST* 3 (1989).
- * NEAGA, Nicolae, „Descoperiri arheologice în Orientul biblic,” *MA* 9-10 (1957).
- * NEAGA, Nicolae, „Descoperirile de la Marea Moartă,” *MA* 9-10 (1964).
- * NEAGA, Nicolae, „Hristos în Vechiul Testament. Însemnări pe marginea textelor mesianice,” *AATA* 20 (1943-1944).
- * NEAGA, Nicolae, „Iisus Hristos în Vechiul Testament,” *MB* 5 (1987).
- * NEAGA, Nicolae, „Împărăția păcii,” *MMS* 8-9 (1957).
- * NEAGA, Nicolae, „Preoția în lumina Vechiului Testament,” *MB* 7-9 (1977).
- * NEAGA, Nicolae, „Profeții mesianice în cartea Facerii,” *RT* 3-4 (1930).
- * NEAGA, Nicolae, „Profețiile despre Hristos în preocupările Sfinților Părinți,” *MB* 10-12 (1991).
- * NEAGA, Nicolae, „Teologia Vechiului Testament și actualizarea ei,” *MO* 3-4 (1976).

- * NEAGA, Nicolae, „Textele psalmilor mesianici în lumina Scrierile Sfinților Părinți,” *MA* 3-4 (1956).
- * NEAGA, Nicolae, „Vechiul Testament în preocupările Preafericitului Patriarh Justin,” *MB* (1985).
- * NEAGA, Nicolae, „Vechiul Testament în preocupările Sf. Vasile cel Mare,” *O* 1 (1979).
- * NEGOITĂ, Athanase, „Dascălul dreptății din Manuscrisele de la Qumrum,” *MB* 1-4 (1962).
- * NEGOITĂ, Athanase, „Manuscrisele de la Marea Moartă și studiile mai noi,” *MA* 5-6 (1960).
- * NEGOITĂ, Athanase, „Manuscrisele de la Qumrum și influențele lor,” *MB* 10-12 (1964).
- * NEGOIȚĂ, Athanase, „Noile descoperiri de la Elba,” *ST* 9-10 (1985).
- * NICOLAE, Gheorghe, „Aspecte din natură și viață în Comentariu la Psalmi a Sf. Vasile cel Mare,” *ST* 5-6 (1965).
- * NICULCEA, Adrian, „Aron și Melchisedec. Cele două preoții,” *O* 3-4 (2005).
- * ORLEANU-BÎRLĂDEANU, Calistrat, „Mesia,” *BOR* 10 (1906).
- * ORLEANU-BÎRLĂDEANU, Calistrat, „Profețiile Vechiului Testament și timpul venirii Mântuitorului pe pământ,” *BOR* 12 (1899).
- * PAUL, S. M., „Deutero-Isaiah and Cuneiform Royal Inscriptions” *JAOS* 88 (1968).
- * PENTIUC, Eugen, „Mesianismul în perioada premergătoare venirii Mântuitorului,” *O* 1 (1983).
- * PETRESCU, Macedon, „Idei moral – sociale în scrierile profeților mari ai Vechiului Testament,” *ST* 1-2 (1984).
- * PLĂMĂDEALĂ, Antonie, „Biserica slujitoare,” *ST* 5-8 (1972).
- * PLĂMĂDEALĂ, Antonie, „Ebed Yahve în lumina Noului Testament,” *MB* 4-6 (1970).
- * POPA, Irineu, „Fiul lui Dumnezeu în deșertarea de Sine și lucrarea dumnezeirii Sale în îndumnezeirea oamenilor,” *MO* 1-4 (2013).
- * POPESCU-MĂLĂEȘTI, Ioan, „Proorocul Isaia, studii și comentarii,” *BOR* 6 (1926).
- * PRELIPCEAN, Vladimir, „Probleme sociale în Vechiul Testament,” *ST* 1-2 (1949).
- * PRELIPCEANU, Vladimir, „Descoperirea unor texte ebraice vechi în regiunea Nord-vestica a Mării Moarte,” *MO* 3-4 (1955).

- * PRELIPCEANU, Vladimir, „Hristos – model de slujire a oamenilor,” *GB* 5-6 (1966).
- * PRELIPCEANU, Vladimir, „Idei despre pietate în Vechiul Testament,” *ST* 1-2 (1952).
- * PRELIPCEANU, Vladimir, „Mesianismul lui Iisus în raport cu mesianismul iudaic,” *MMS* 3-6 (1970).
- * PRELIPCEANU, Vladimir, „Mesianismul lui Iisus în raport cu mesianismul iudaic,” *MMS* 1-2 (1969).
- * PRELIPCEANU, Vladimir, „Pacea mesianică la profeții Vechiului Testament,” *ST* 1-2 (1954).
- * PRELIPCEANU, Vladimir, „Pacea mesianică la profeții Vechiului Testament,” *ST* 1-2 (1954).
- * PRELIPCEANU, Vladimir, „Plinirea vremii,” *GB* 2 (1957).
- * PRESCURE, V., „Personalitatea morala a Sfantului Vasile,” *ST* 5-6 (1962).
- * PURVIS, J. D., „The Fourth Gospel and the Samaritans,” în *Novum Testamentum* 3 (1975).
- * REZUȘ, Petru, „Istoricitatea Mântuitorului,” *ST* 3-4 (1957).
- * ROBINSON, H. W., „Inspiration and Revelation,” în *The Old Testament* (Oxford: Clarendon, 1946).
- * ROWLEY, H. H., „The Servant of the Lord in Light of Three Decades of Criticism,” în *The Servant of the Lord* (Oxford: Blackwell, 1965).
- * SAKENFELD, K., „The Problem of Divine Forgiveness in Numbers 14,” *CBQ* 37 (1975).
- * SAVIN, Gheorghe, „Iisus Hristos în lumina Sfințelor Evanghelii,” *ST* 9-10 (1964).
- * SAVIN, Gheorghe, „Mesianitatea lui Hristos și învățătura Lui,” *ST* 1-2 (1967).
- * SÂRBU, Corneliu, „Iisus Hristos ca suprem profet,” *MB* 1-3 (1974).
- * SÂRBU, Corneliu, „Iisus Hristos ca supremul profet,” *MB* 1-3 (1974).
- * SCHABERT, J., „Der Messias in Alten Testament und in Judeutum,” în *Die Religioase und theologische bedeutung des Alten Testaments* (Wurzburg, 1967).
- * SCORȚEA, Bogdan, „Despre vederea lui Dumnezeu în lumină,” *ST* 1 (2006).
- * SCRIBAN, Neofit, „Testamentul Vechi studiat duce la cel Nou ori evidențe intrisece. Cunoașterea lui Dumnezeu și datoriile morale ale omului,” *BOR* 4 (1876).

- * SCRIBAN, Neofit, „Testamentul Vechi studiat duce la cel Nou ori evidențe intrisece. Așteptarea unui Mântuitor,” *BOR* 6 (1876).
- * SEMEN, Petre, „Prefigurări ale jertfei Mielului Iisus Hristos în Vechiul Testament,” *DT* 4 (1999)
- * SEMEN, Petru, „Valențele numelor în Biblie – numele lui Iisus, înainte și după întrupare,” *CB* 2 (2009).
- * SKIPWITH, G. H., „The Tetragrammaton: Its Meaning and Origin,” *JQR* 10 (1898).
- * SLĂTINEANUL, Irineu, „Elemente hristologice în învățătura despre întruparea Cuvântului lui Dumnezeu la Sfântul Simeon Noul Teolog,” *MO* 1-4 (2012).
- * SLĂTINEANUL, Irineu, „Fundamentele veterotestamentare ale Recapitulării în Hristos,” *MO* 5-6 (2006). STĂNILOAE, Dumitru, „Fiul lui Dumnezeu, Fiul Omului,” în *MMS* 9-12 (1980). STRUVE, Pierre, „Dieu est lumière,” *Contacts* 65 (1961).
- * SLEVOACĂ, Ștefan, „Aspecte actuale ale prediciei profeților Vechiului Testament,” *ST* 1-2 (1980).
- * SMITH, G. V., „The Concept of God/the gods as King in the Ancient Near East and the Bible,” *Trinity Journal* 3 (1982).
- * STAMATOIU, Dionisie, „Exodul și călătoria poporului evreu spre Canaan sub conducerea lui Moise în lumina descoperirilor arheologice,” *ST* 9-10 (1985).
- * STAMATOIU, Dionisie, „Iisus Hristos, Marele Arhiereu, după Epistola către Evrei,” *GB* 1-2 (1979).
- * STĂNILOAE, Dumitru, „Chipul lui Hristos în Biserica Răsăriteană: Iisus Hristos, darul și cuvântul suprem al lui Dumnezeu,” *O* 3 (1973).
- * STĂNILOAE, Dumitru, „Iisus Hristos Arhiereu în veac,” *O* 2 (1979).
- * STĂNILOAE, Dumitru, „Iisus Hristos ca Profet,” *RT* 11-12 (1941).
- * STĂNILOAE, Dumitru, „Sublimitatea preoției și îndatoririle preotului,” *MO* 5-6 (1957).
- * STĂNILOAE, Dumitru, „The World as Gift and Sacrament,” *Sobornost* 9 (1969).
- * STYLIANOPOULOS, T. G., „Shadow and Reality: Reflexions on Hebrews, 10, 1-18,” în *Greek Orthodox Theological Review* 17 (1972).
- * ȘERB, Teodor, „Călăuza biblică,” în *MB* 5-8 (1976).
- * TECULESCU, Teodora, „Perspectiva biblică asupra practicilor funerare în Israelul Antic,” *ST* 3 (2010).

- * THOMPSON, M., „Isaiah’s Ideal King,” *JSOT* 24 (1982).
- * TOURNAY, R., „Le nom du 'buisson ardent’”, *VT* 7 (1957).
- * VILD, Marian, „*Plinirea vremii și sfârșitul veacurilor în concepția biblică vechitestamentară*,” *RT* 1 (2007).
- * VLADIMIRESCU, Mihai Valentin, „Aspecte din istoria orașului biblic Tir, reflectate în cărțile profeților Vechiului Testament,” *MO* 5-8 (2010).
- * VOIUTSCHI, Emilian, „Profețiile mesianice din Pentateuch explicate după textul original”, în *Almanach jubiliar 1884-1909* (Cernăuți: Societatea „Academia ortodoxă”, 1909).
- * VON DER WOUDE, A., „Melchisedek als himliche Ellösergestalt in der neugefundenen eschatologischen Midraschin ans Qumran,” in *Ondtestamentische studien* 14 (1965).
- * VON RAD, Gerhard, „Die Stadt auf dem Berge,” *Ev.Th.* 8 (1948/49).
- * WATTS, R. E., „Consolation or Confrontation: Isaiah 40-55 and the Delay of the New Exodus,” *TynBul* 41 (1990).
- * WEGNER, P., „A Re-examination of Isaiah IX, 1-6,” *VT* 42 (1992).
- * WENHAM, Gordon J., „Aaron's Rod (Numbers 17,16-28),” *ZAW* 93 (1981).
- * WILSHIRE, L. E., „The Servant Songs of Deutero-Isaiah,” *JBL* 94 (1975).
- * ZAMFIR, Modest, „Atitudinea Mântuitorului față de Vechiul Testament,” *O* 1 (1983).
- * ZIMMERLI, W., „Heiligkeit nach dem sogenannten Heiligkeitsgesetz,” *VT* 30 (1980).

VIII. Electronic resources

- * FAUSSET, Robert Jamieson, *Commentary critical and explanatory on the whole Bible* în <http://www.biblestudytools.com/commentaries/jamieson-fausset-brown/> (accesat 13 mai 2014).
- * HENRY, Mathew, *Commentary of the Bible*, în
- * <http://www.biblestudytools.com/commentaries/matthew-henry-complete/> (accesat 4 august 2014).
- * SED-RAJNA, Gabrielle, *Shekinah*, în *Encyclopædia Universalis* – <http://www.universalis.fr/encyclopedie/sefirot/> (accesat 14 mai 2015).
- * WESLEY, John, *Bible commentary, Wesley’s Explanatory Notes*, în

* <http://www.christianity.com/bible/commentary.php?com=wes> (accesat 12 iunie 2016).